

TEMA 3.6: TETRALOGIA

TÍTOL: **GRANE, EL PREFERIT**AUTOR: *Ramon Bau*

És ben sabut l'amor i la cura que Wagner va tenir pels animals, tots, els de companyia seus i en general amb el seu suport al vegetarianisme i el seu combat contra la vivisecció. Arriscà fins i tot la seva vida pels gossos, i en els seus textos plora amargament la mort del seu lloro o els seus gossos.

Curiosament en els seves Drames Musicals apareixen força animals però tots ells, excepte un, no apareixen amb una forma d'amor i afecte especial. I realment només un té una relació d'animal-humà d'amor, fidelitat i tendresa. Hi ha un altre cas que debatrem també de manera separada.

A banda d'aquests dos casos que tractarem després (El Cigne de Lohengrin i *Grane* a la Tetralogia), si fem una petita relació d'animals que sorgeixen en els seus drames musicals, des de l'Holandès a Parsifal tindrem aquests casos:

Ni a l'Holandès, ni a Tannhäuser, ni a Tristany, ni als Mestres Cantaires veurem animals.

A l'Or del Rhin apareixen en la transformació d'Alberic en granota i serp, però no precisament de forma amable. Considerar les Filles de Rhin com a sirenes no significa que siguin animals.

A 'La Walkiria' apareix la saga dels Wolf, Llops, però no són realment animals, ja que és la saga de Wotan sota aquesta forma.

Fricka arriba en un carro tirat per dos carners, que fustiga amb duresa.

Fora de *Grane*, tampoc les Walkiries després de la cavalcada mostren un amor i afecte especial als seus cavalls.

A Sigfrid hi ha l'Ós a la cova de Mime, tampoc en pla amable.

L'escena de l'ocell i el seu cant al bosc mostra una certa complaença de Sigfrid amb l'ocell, més competitiva i admirativa que no pas d'estima personal.

El drac Fafner i els corbs de Wotan que espanten l'ocell que guia Sigfrid a la roca de la Walkiria són més malignes que una altra cosa.

A Parsifal la mort del Cigne per una fletxa de Parsifal és essencial en el drama, és l'inici de l'ensenyament de la compassió al Pur Innocent. És la indicació que sense estimar els animals no comença el camí al Graal. Però no hi ha al text una relació personal d'aquest cigne amb Gurnemanz o Amfortas, és genèrica respecte als animals, no una relació concreta amb aquest cigne.

En els Encants del Divendres Sant es parla dels animals en pau aquell dia, és un tema bonic i d'un text perfecte. Però no hi ha un animal concret a l'escena, el cavall amb què arriba Parsifal no té cap paper personal.

EL CIGNE DE LOHENGRIN

Per a una visió superficial semblaria que el Cigne de Lohengrin sí que és un dels animals estimats i amb una relació d'afecte amb Lohengrin.

En dues ocasions l'anomena 'estimat cigne', a l'arribada i al comiat final:

LOHENGRIN (inclinant-se sobre el cigne)

(...)“ *Has complert fidelment la teva missió. Adéu, adéu, estimat cigne!*”

LOHENGRIN, Al comiat

... “ *Meu cigne estimat! Ah, aquest últim i trist viatge, de bon grat te'l hauria estalviat!*”

Però hi ha un problema: el cigne no és un animal sinó que és el príncep Godofred, germà d'Elsa, transformat en Cigne per Ortrud, com ella mateixa declara a l'escena final.

ORTRUD (apareix en primer terme amb una alegria incontenible)

... “*Vés-te'n, vés-te'n, heroi orgullós perquè jo pugui anunciar joiosa a aquesta infeliç qui tirava de la barca! Per la petita cadena amb què jo mateixa vaig cenyir el seu coll, he sabut qui és aquest cigne: és l'hereu de Brabant!*”

I el fet és confirmat per Lohengrin que prega al Grial per poder alliberar-lo: En aquell moment “El Colom

blanc del Grial baixa sobtadament i roman a l'aire sobre la barca. En veure-la, Lohengrin, es mostra agraït i deixa anar la cadena que envolta el cigne. Aquest s'enfonsa al riu i, en el seu lloc, Lohengrin treu de l'aigua un noi abillat amb una armadura platejada. És Godofred, a qui porta fins a la riba. Darrere d'això Lohengrin munta a la barca que serà arrossegada pel Colom del Grial. Així doncs, el Cigne no és un animal com a tal.

GRANE DE BRUNILDA

Per fi arribem a una relació realment afectiva entre Brunilda i el seu cavall *Grane*. La seva relació amb *Grane* és sensible, i es mostra a l'Ocàs dels Déus.

Brunilda dóna el seu *Grane* a Sigfrid a canvi de l'Anell que Sigfrid li ha regalat com a peça d'Amor i Fidelitat.

SIGFRID

“Estimadíssima, et deixo aquí, a la solemne cura del foc, (ha tret del seu dit l'anell d'Alberic i ara l'ofereix a Brunilda) i a canvi dels teus ensenyaments t'entrego aquest anell. Totes les meves gestes es concentren en virtut d'aquest anell. Vaig matar el salvatge drac que ho defensava. Protegeix tu ara el seu poder, com peça sacra de la meva fidelitat!

BRUNILDA (Plena d'entusiasme es col·loca l'anell)

“El gaudiré com si fos l'únic que tinc. A canvi de l'anell, emporta't el meu cavall, que abans valent corria amb mi pel cel, i que amb mi va perdre aquesta habilitat màgica. Ja no tornarà a volar sense por pels núvols entre trons i llampecs. Més enllà on el portis, fins i tot a través de les flames, Grane et seguirà sense cap por, doncs només a tu, heroi, obeirà. Cuida'l bé i escoltarà el que li diguis. Oh, dóna-li sovint a Grane, records de Brunilda! Sigfrid mostra per a Grane la major consideració i estima”

SIGFRID, quan arriba al regne de Gunther i lliura el seu cavall a Hagen)

... *“Cuida'm bé Grane; mai has sostingut les regnes d'un cavall més noble.”* No cal dir que aquesta relació tan estreta es culmina quan Brunilda, cavalcant sobre *Grane*, s'immola a la pira funerària de Sigfrid.

BRUNILDA

... *“Amic meu, també saps on et porto? El teu amo, Sigfrid el meu heroi gloriós, jeu brillant entre les flames. Relinxes de ganes de seguir els passos del teu amic? Potser les flames somrients t'atreuen cap a ell? Sent com crema també el meu pit. El foc resplendent s'ha apoderat del meu cor...que anhela abraçar-lo i ser abraçada per ell i així romandre units en un amor monumental! Feiajoho! Gran! Saluda el teu senyor!”*

No deixa de ser curiós que no surti cap gos fidel a les obres wagnerianes; sens dubte Wagner hauria escrit belles pàgines sobre l'amor i la fidelitat entre els humans i els gossos, tema que dominava pel seu afecte envers aquests nobles animals que el van acompanyar tota la seva vida, i l'acompanyen encara a la tomba.